

ROUTEBSCHRIJVING STADSNATUUR ROUTE BREDA

Startpunt: Station Breda

Neem bij Station Breda uitgang Belcrum. Bij de uitgang loop je links om het gebouw naar boven over de schuine helling. Je volgt links de Stationslaan, totdat je aan je linkerhand een trapje vindt met entree Spoorpark. **alternatieve route van station Breda naar 1. Spoorpark*

1. Spoorpark

Buurt: Belcrum

Realisatie: 2018

Ontwerp: Karres & Brands

landschapsarchitectuur en stedenbouw

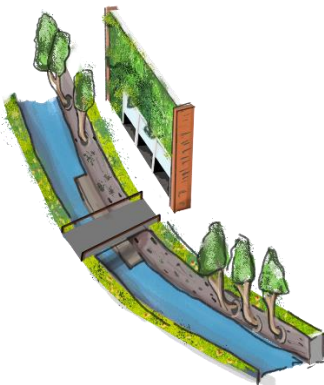
Openingstijden: ma tm vr 7 – 20 uur

Het Spoorpark is gelegen op het dak van parkeergarage. Het ontwerp is geïnspireerd op rangeerterreinen: het padenpatroon en hekwerk verbeelden vervlochten rails en de plantkeuze sluit aan bij de spontane begroeiing op rangeerterreinen. Het park is een buffer voor hemelwater. De stenen muurtjes bieden onderdak aan planten en kleine dieren.

Mocht je op een zaterdag of zondag de wandeling maken, loop dan vanaf de Stationsweg links om het witte Gerechtsgebouw Breda heen tot het uitgangspunt van het Spoorpark aan de Belcrumweg aan je linkerhand.

Je loopt door het Spoorpark heen en neemt de uitgang aan de Belcrumweg. Ga naar links onder de spoortunnel door en steek de Academiesingel over. Steek rechts de brug over en sla linksaf weer de brug over (richting Centrum) de Nieuwe Prinsenkade in. Ga links de brug over richting Grote Kerk en vervolg meteen rechts langs het water over de Haven. Buig met de weg mee naar links, parallel aan het water. *(Hier is nu werk in uitvoering, aan gefaseerde realisatie Nieuwe Mark).*

2. Nieuwe Mark

Buurt: City

Realisatie: 2023

Ontwerp: Gemeente Breda

(landschapsarchitect i.s.m. ecologen)

In samenwerking met bewoners en andere partijen zijn langs de Nieuwe Mark innovatieve kades aangelegd. Deze dragen bij aan biodiversiteit en klimaatadaptatie. Ook zijn de openbare ruimte en de gevel van parkeergarage De Barones vergroend waardoor een aantrekkelijke groene stadsrivier ontstaat.

Ter hoogte van Hotel Nassau ga je een trapje af, en loop je op waterniveau om iets verderop weer trap-op naar straatniveau te gaan. Steek rechts de Waterstraat in en steek de Markendaalseweg over. Hou rechts aan en loop aan rechterzijde van het water richting De Rooi Pannen. *(Bij dit stukje zie je fraai vormgegeven waterdoorlatende boomspiegels)*. Ga rechts de Snellenshof in vervolgd door de Oede van Hoornestraat en loop langs het begroeide hekwerk om de gebouwen van De Rooi Pannen heen. Je slaat links de Landsheerstraat in. Je steekt de Fellenoordstraat over. Iets naar rechts bevindt zich de ingang van het Seeligpark *(Het park gaat medio 2025 open)*.

3. Seeligpark

Buurt: Fellenoord

Realisatie: 2025-2027

Ontwerp: Gemeente Breda (landschaps-architect ism ecologen en bewoners).

Begin 2025 worden de eerste delen van het Seelig-defensieoefenterrein overgedragen aan de gemeente Breda. Het groene oefenterrein van de kazerne wordt omgevormd tot een groot nieuw stadspark. In dit park wordt de Nieuwe Mark doorgetrokken om zo de verbinding tussen de singels en de Haven compleet te maken. Het park wordt een belangrijke natuurstapsteen in de stad.

Loop door langs het hek van het Seeligpark. Sla links het Arsenaalpad in en ga links de brug over. *(Bij de brug zie je rietoevers, goed voor waterzuivering en biodiversiteit)*. Vervolg rechtsaf langs het water over de Vredenburgsingel. Ga links voetpad Vredenburgstede in en vervolg het voetpad door het groen. *(Je ziet hier een mooie overgang van het groene wandelpad naar het groen van particuliere tuinen. Zo kan een smalle strook als deze voor de natuur heel belangrijk zijn. Aan je rechterhand zie je een wadi, een natuurlijk poeltje voor waterbuffering)*.

4. Van Sonsbeeckpark

Buurt: Boeimeer

Realisatie: 1936

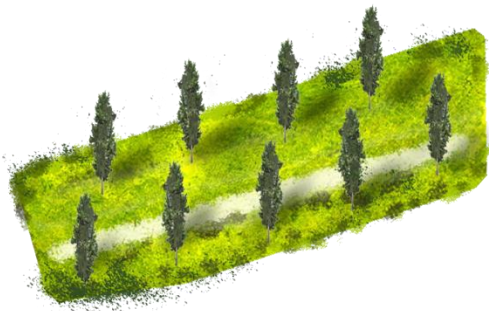
Ontwerp: Cornelis Marie van Koolwijk, tuinarchitect.

Het ontwerp is gebaseerd op de Engelse landschapsstijl, met organische vormen, zichtlijnen en waterpartijen. De negen parkdelen hebben elk een eigen karakter. In het oorspronkelijke ontwerp was veel ruimte voor sport, met onder meer het voormalig NAC-stadion. Bewoners verenigd onder de naam lamSonsbeeck spelen een belangrijke rol bij de instandhouding van het park. In het park is veel ruimte voor watergebonden natuur.

Vervolg het wandelpad schuin naar links over het bruggetje richting vijver. *(In de vijver zie je een plas en draszone, wat een extra biotoop biedt voor oever-gebonden planten en dieren).* Bij een splitsing van paden in het park hou je links aan en hou je het water aan je linkerhand. Sla linksaf richting het standbeeld van Burgemeester Van Sonsbeeck en vervolg rechtsaf.

Steek aan de rand van het park de Irenestraat over en ga links de Balfortstraat in. *(Hier zie je hoe bewoners werken aan gevelvergroening, door geveltuintjes en het laten groeien van klimop aan kabels. Ook bevindt zich hier links een binnentuin en een parkeergarage begroeid met klimop).* Steek de Vredenburgstraat over en vervolg de Balfortstraat. Steek de brug over en ga rechts de Marksingel op.

5. Singelpark

Buurt: Valkenberg, Chassé, Fellenoord, Schorsmolen

Realisatie: loopt (doorlopend) 2016 - 2056

Ontwerp: Gemeente Breda
(landschapsarchitect i.s.m. ecologen),
Uytenhaak, Neutelings Riedijk Architects.

Breda realiseert langs de binnensingel een lang stadspark. Dit naar gedachte van architect Frits Van Gendt uit 1870 bij de omvorming van vestingwerken naar singels voor de groeiende stad. De te realiseren dubbele bomenrij en wandelpad maakten hier deel van uit.

***Uitdaging: meer ruimte voor water en oevernatuur, versterking groenbeleving**

Je vervolgt je weg links langs het water over de Marksingel tussen de nieuwe bomenaanplant en steekt ter hoogte van de Nieuwe Ginnekenstraat rechts de brug over. Steek naar links de Wilhelminastraat over en volg de Wilhelminasingel met het water aan je linkerzijde. Je slaat rechts de Vijverstraat in en komt uit bij het Wilhelminapark.

6. Wilhelminapark

Buurt: Zandberg/Sportpark
Realisatie: 1892, 1926 reorganisatie
beplanting, 1982 reconstructie
Ontwerp: Leonard Springer, tuin- en
landschapsarchitect; reorganisatie Cornelis
Marie van Koolwijk; reconstructie Rob van
Bergen, landschapsarchitect

Springer ontwierp het Wilhelminapark in Engelse landschapsstijl. De nog aanwezige vestinggrachten werden vergraven tot de kenmerkende vijvers in 'slingervorm'. Met de uitgegraven grond werden omliggende delen opgehoogd. Daarna volgde beplanting met plantsoenen en groepen bomen en heesters.

***Uitdaging:** meer ruimte voor water en
oevernatuur, versterking visuele eenheid.

Je loopt aan linkerzijde langs het water. De Wilhelminastraat doorsnijdt het park. Ga hier naar rechts en vervolg de route naar links met het water aan je linkerzijde. Aan het eind van het park loop je via de Paul Windhausenweg richting watertoren en loop je verder via de Cavaleriestraat. Steek de Lovensdijkstraat over en vervolg rechtdoor via de Hertog Janlaan. Steek schuin links het parkje rond de Poolse Mariakapel door richting Wilhelminasingel en steek rechts de Claudius Prinsenlaan over. Steek rechts het parkje in en vervolg rechtdoor het voetpad door het monumentale groen. (*De taxus coniferen en ligusterhagen bieden veel schuil- en broedplekken voor vogels*).

7. Van Koolwijkpark

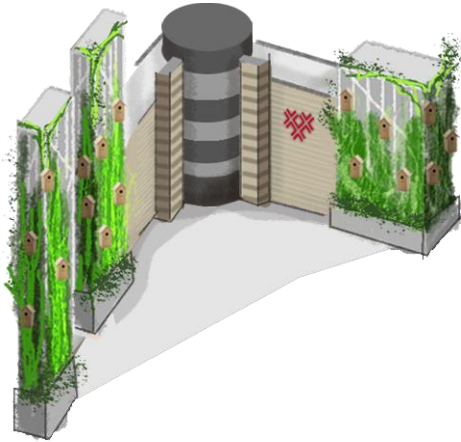
Buurt: Brabantpark
Realisatie: 1938, 1978 reorganisatie
Ontwerp: Cornelis Marie van Koolwijk (1938),
Mien Ruys (1978)

Tussen de twee wereldoorlogen begon Breda zich te profileren als park- en villastad. In dit architectonische park wordt de structuur grotendeels bepaald door hagen en bouwwerken, rechthoekige gazons, kleurrijke borders en pergola's. Het waterbassin is als architectonisch element ingezet. Mien Ruys reorganiseerde het park en sloot met haar strakke modernistische stijl goed aan op het ontwerp.

Ga na de vijverpartij links het park uit. Ga links de Brabantlaan op en vervolg deze tot de Wilhelminasingel. Hier ga je linksaf. Bij stoplichten van de Claudius Prinsenlaan steek je eerst

rechtdoor over, en vervolgens weer rechtsaf het water over. Je loopt langs de Claudius Prinsenlaan tot de ingang van Stadskantoor Breda aan linkerzijde.

8. Vogeltorens

Buurt: Chassé

Realisatie: 2021

Ontwerp: Stroom Architecten/Hendrike Huijsmans beeldende kunst en Foppe 3D visualisaties

De Vogeltorens kwamen als winnaar uit de bus bij een prijsvraag voor vergroening van het stadskantoor van Breda. De rechthoekige metalen geraamtes worden na verloop van tijd overwoekerd door een diversiteit aan klimplanten en trekken zowel insecten als vogels. Inmiddels zijn verschillende nestkasten in de 5 vogeltorens bewoond, door onder meer koolmezen.

Bij de ingang van het gebouw vindt je 2 vogeltorens. Vervolg rechtdoor over de Claudius Prinsenlaan en aan de andere ingang vindt je nogmaals 3 vogeltorens.

Achter het Stadskantoor van Gemeente Breda ga je meteen linksaf. Je loopt hier direct het campus terrein van het Chassé Park in.

9. Chassé Park

Buurt: Chassé

Realisatie: 1996

Ontwerp: West 8 stedenbouw en landschapsarchitectuur i.s.m. OMA architectuur en stedenbouw.

Het, op een voormalig kazerneterrein gelegen, Chassé Park heeft een campus-opzet. De keuze voor hoogbouw schept op grondniveau ruimte voor een groene omgeving die de verschillende gebouwen verbindt. De ontwikkeling kreeg in 2000 de status landelijk voorbeeldproject, rond het thema 'levende parken en pleinen'.

***Uitdaging:** vergroening stenig plein, met respect voor zichtlijnen.

Loop om het zwarte gebouw heen naar links, langs de huizenblokken met bomen ertussen en ga rechtsaf wandelpad Coulissen in en vervolg rechtdoor. Je steekt diagonaal via het Nonnenveldpad (bij grasveld) door naar het oude kazernegedouw. (Binnen in dit gebouw bevindt zich de fraaie groene binnentuin van *Botanique*). Na dit gebouw sla je meteen rechtsaf. Voor je zie je tegen het gebouw de Mezz en de getrapte Mezz heuvel.

10. MEZZ heuvel

Buurt: Chassé

Realisatie: 2019

Ontwerp: Erik van Egeraat, architect

Binnen het Chassepark ligt het opvallend vormgegeven poppodium MEZZ. MEZZ bestaat uit de oude officiersmess van de Chassé-kazerne en uit nieuwbouw met het bekende koperen dak. Daar een bouwstijl aan toevoegen zou afbreuk doen aan deze twee contrasterende stijlen. Bij uitbreiding van het poppodium in 2019 is er dan ook voor gekozen om deze te bedekken met een groene heuvel.

***Uitdaging: vergroening stenig plein, met respect voor zichtlijnen.**

Je komt uit op de Keizerstraat. Sla deze rechts in. Bij de Oude Vest sla je rechtsaf. Ter hoogte van De Stadsgalerij steek je de Nieuwe Vest over en vervolg je deze tot de Molenstraat. Hier ga je linksaf. Aan je linkerhand vind je de ingang van bibliotheek Nieuwe Veste. Ga hier naar binnen voor het volgende point of interest.

11. Nieuwe Veste tuin

Buurt: City

Realisatie: 1996

Ontwerp: Herman Hertzberger, architect

Openingstijden: ma tm vr 8.30 – 22 uur, za 9 – 17 uur, zo 12 – 17 uur

Het ontwerp van de Nieuwe Veste is geïnspireerd op de eeuwenoude moerbeibomen in de tuin van Huize Ocrum, een oud hofhuis uit 1534. Het gebouw van het huidige culturele complex is om de tuin heen gevouwen, waardoor een binnentuin is ontstaan. De bomen leverden inspiratie voor de vormen van de dragende constructies van het gebouw.

Loop door het gebouw naar de binnentuin. Vervolgens ga je weer naar buiten via de in- en uitgang aan de Molenstraat en sla je linksaf. (Op de hoek van een driehoekig pleintje staat een markante boom). Steek de Veemarktstraat over en vervolg via de Sint Annastraat. Aan rechterzijde bevinden zich toegangspoortjes naar de Willem Merckx-tuin (stiltetuin).

12. Willem Merckx-tuin

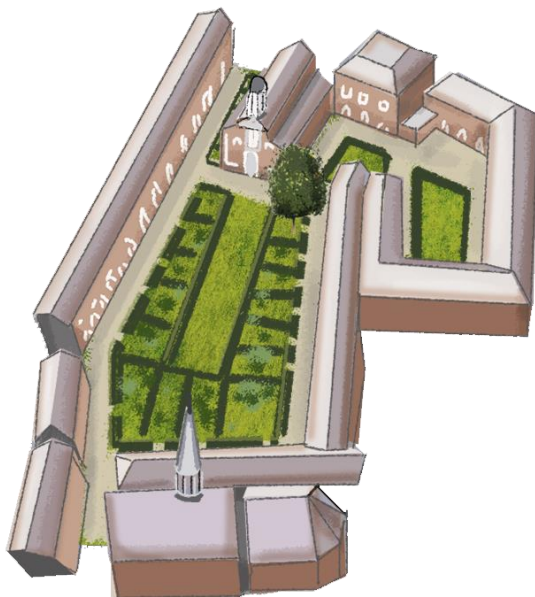

Buurt: City
Realisatie: 1984
Ontwerp: Gemeente Breda
Openingstijden: ma tm vr 8-16 uur, za en zo 11 – 17 uur.

De Willem Merckx-tuin ligt achter de voormalige hofhuizen aan de Catharinastraat. Op het destijds braakliggend terrein verrees een fraaie beeldentuin als afscheidscadeau aan Burgemeester Willem Merckx. Vanuit de Merckx-tuin heb je een mooi uitzicht op de achterkant van de oude patriciërswohnungen. De tuin biedt stedelingen en bezoekers rust. Kleine zangvogels zoals de mussen die broeden op het nabijgelegen Stadhuis vinden hier voedsel.

Je loopt door de tuin heen en neemt de uitgang links aan de Catherinastraat. Je steekt de straat over en links naast de Waalse Kerk zie je de toegangspoort naar het Begijnhof.

13. Begijnhof

Buurt: City
Realisatie: 1535, jaren '80 reconstructie
Ontwerp: Onbekend
Openingstijden: dagelijks 9 – 18 uur

In 1535 werd het oude Begijnhof door de Nassaus verplaatst van het Kasteelplein naar de huidige locatie bij de Waalse Kerk. Binnen het Begijnhof bevindt zich een historische tuinen met traditionele kruiden en wilde nutsplanten en een bleekveldje. Het geeft inzicht in het historisch gebruik van planten en is een verborgen groene oase in de stad.

Je loopt het Begijnhof uit en vindt direct aan rechterzijde de ingangspoort van Park Valkenberg.

14. Park Valkenberg

Buurt: Valkenberg

Realisatie: 1350, 1887, 1952, 1996

Ontwerp: Lieven Rosseels, tuinarchitect (1887); Jan Bijhouwer, tuinarchitect (1952); Bureau B+B landschapsarchitectuur en stedenbouw i.s.m. Michael van Gessel, landschapsarchitect (1996)

Sinds het ontstaan in 1350 kende het park Valkenberg vele verschijningsvormen. Eerst diende het als moestuin voor de kasteelbewoners, later als praalhof met grote renaissance-tuin. In 1887 volgde omvorming tot een romantisch landschapspark. Pas in de vroege 20ste eeuw werd het park openbaar toegankelijk.

Volg het pad door het park naar rechts en vervolg via de hoofdroute richting het monument voor de Nassau dynastie. Van hieruit loop je naar de in-en uitgang van het park, steek je via de Willemstraat het water over en vervolg je de Willemstraat tot het stationsplein.

Eindpunt: Station Breda

**alternatieve route van station Breda naar 1. Spoorpark:*

Neem bij Station Breda uitgang Belcrum. Bij de uitgang loop je links om het gebouw naar boven. Steek de Stationslaan over en sla links de Speelhuuslaan in. (*Hier is een oude spoorlijn getransformeerd in wandelpad*). Sla links de Kwartelstraat in en loop rechts langs het speelparkje tussen de hoge gebouwen door naar de Stationslaan. (*Bij de hoge gebouwen zie je hoe met gespannen kabels en klimop wordt gewerkt aan vergroening van de gevel*). Steek de Stationslaan over en hier vind je een trapje met entree Spoorpark.